

סְפוּרִים לְשַׁבַּת

לְאוּרוֹ שֶׁל

הָרַב מְרַדְכֵי אֱלִיָּהוּ זְצוּק"ל

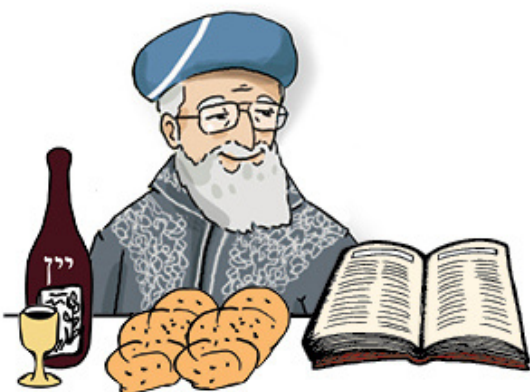
עַל פִּי 'מְסֵלַת יִשְׂרָאֵל'

אל תהי נוח לבעוס נקיות מכעסים

סיפורה הרבנית יעל אליהו, כלתו של הרב זצ"ל: "רבות דובר על כך שהרב זצ"ל לא היה כועס ועל אורך הרוח שהיה לו. הייתי עדה באופן אישי למקרה שלימד אותי עד כמה הדבר נכון. היה זה בחג הסוכות. בתי ונכדתי שיחקו בביתו של הסבא, הרב זצ"ל, ותוך כדי המשחק נכנסו לחדרו.

בלי ששמנו לב לכך, הן פתחו את הארון והוציאו ממנו שני אתרוגים מהודרים ושיחקו בהם כמו כדורים. כמובן שהאתרוגים המהודרים הללו נפסלו. תוך כדי משחק הרב נכנס לחדרו וראה את שתי הילדות משחקות באתרוגים כמו בכדורים והבין שהם נפסלו, אבל הרב רק חייך ובירך אותן לשלום. לא כעס ולא נראה על פניו שמץ של של הקפדה. הכול במאור פנים כדרכו.

מי שקשור לא נופל נקיות בחיבור הרב לה'

בהתוועדות שהתקיימה בישיבת ההסדר בצפת בערב ההילולא של הרב זצ"ל, סיפר הרב אייל יעקובוביץ: "בחודש אלול היינו בצפת בשבת חתן. לפני תפילת ותיקון, בשבת בבוקר, ליוונו את הרב זצ"ל לבית הכנסת אבוהב. הרחובות היו חשוכים והאבנים היו רטובות ומחליקות. פסעתי ליד הרב זצ"ל, הרחובות היו שקטים מאוד, והייתה לי תחושה חזקה מאוד שאני הולך ליד רבי יוסף קארו. הייתה תחושה ברורה שהוא פה. לרגע חשבתי להציע להחזיק לרב את היד במדרגות, כי היה גם חשך וגם מחליק. אבל לא העזתי לעשות כך. הרגשתי יראה גדולה להציע הצעה כזאת. באותה שבת, בשיחה אחר הצהריים, פתח הרב ואמר: 'בשבילי לבוא לצפת רק בשביל לדרוך על העפר שדרך עליו מרן הרב יוסף קארו, זה כבר שווה'.

אחר כך התחבר לי הסיפור הזה לסיפור אישי. החתונה של אחותי הייתה בשעלבים, היה מעין אמפי, ועל האמפי סידרו במה מעץ ועליה הייתה החופה. הבעיה שבמת העץ הייתה פתוחה, כך שמי שעמד בקצה היה ממש מוגבה. לאחר החתונה ראינו את סרט הווידיאו, והבחנתי שהרב זצ"ל עמד בקצה הבמה. אבי שיחיה דאג לו וניסה לקרב אותו למרכז הבמה, אבל הרב זצ"ל לא זז, חייך אל אבי והשיב: 'מי שקשור למעלה, לא נופל...'

הזוכר לחייבים טובות נקיות בגזל

פעם ליוותי את הרב זצ"ל מבית הכנסת לביתו ובדרך ביקש הרב שניכנס למאפיה לקנות לחמניות. לפני הקניה גילה הרב כי אין בידו ארנק וביקש ממני להלוות לו עשרה שקלים.

מיד כשקיבל הרב לידו את הכסף, הוציא שטר חוב וכתב כי הוא חייב לי עשרה שקלים. הרב כנראה ראה את פליאתי, שהרי מדובר בסכום כסף לא גדול, מה גם שמדובר בכבוד הרב, ולכן בוודאי שאינני חושש. על כן הסביר לי שיש הלכה בשולחן ערוך (חושן משפט, סימן ע) שכתוב בה: "אסור להלוות בלא עדים, ואפילו לתלמיד חכם, אלא אם כן הלוהו על המשכון. והמלוה בשטר משובח יותר. וכל המלוה בלא עדים, עובר משום לפני עור לא תתן מכשול (ויקרא י"ט, יד), וגורם קללה לעצמו". זכיתי אפוא גם להלוות כסף לרב וגם ללמוד הלכה. כשהגענו לביתו של הרב, הוא ביקש ממני להמתין, החזיר לי עשרה שקלים, לקח את שטר החוב וקרע אותו לגזרים.

מילה זו מילה

נקיות בדיבור ובכוונה

סיפר הרב יוסף אליהו שליט"א: לאיש נדל"ן ידוע, חסיד צאנז, הייתה עסקה גדולה מאוד והוא רצה שתצליח. הוא פנה לרב דוד דיין זצ"ל, שהיה אז רב ההראשי הספרדי של צפת, וביקש ממנו שייקח עשרה אברכים וילכו יחד להתפלל בקבר רשב"י. אותו אדם הבטיח שישלם לכל אחד מהמתפללים בעבורו סכום מסוים של כסף. לקח הרב דיין עשרה אנשים והתפללו בקבר רשב"י, והעסקה אכן הצליחה. כאשר הרב דיין ביקש את התשלום עבור האברכים שהתפללו בעבורו אמר אותו איש נדל"ן שהוא יכול לשלם רק מחצית מהסכום.

הרב דיין היה נבוך, הרי הוא הבטיח תשלום לאותם אברכים ולא רצה להשיב את פניהם ריקם. פנה אפוא לרב אליהו זצ"ל ושאל אותו כיצד עליו לנהוג. הרב שמע את הדברים וביקש לדבר עם אותו אדם. אמר איש הנדל"ן לרב: 'זה מה שיש לי, אני לא יכול לתת יותר מזה'. אמר לו הרב: 'הבטחת, תעמוד במילתך', אבל איש העסקים סרב. ולא עוד, אלא שביקש שהרב דיין יחתום שאין לו תביעה עליו, לא בעולם הזה ולא בעולם הבא. אחרת לא ייתן את הכסף. אמר הרב זצ"ל לרב דיין: 'נראה שאין מה לעשות, על כן תחתום ולפחות תן לאברכים את מחצית הסכום'.

כעבור כעשר שנים עשה אותו איש נדל"ן עסקה גדולה עם אדם בנתניה. לאחר שתקעו כף וואתו איש נדל"ן השקיע כסף, חזר בו השותף מהעסקה. הלך איש הנדל"ן לרבו, האדמו"ר מצאנז, וסיפר לו מה שקרה. האדמו"ר השיב כי הוא לא יכול לדון בעניין זה, והציע שילכו לרב אליהו, שיהיה הבורר ביניהם.

התקשר אותו אדם לרב וביקש שידון בעניינם. הרב שמע את קולו של איש הנדל"ן, ועל אף שלא הזדהה, הוא זיהה את קולו. אותו אדם טען בתוקף שמילה זו מילה ומי שהבטיח דבר מה, צריך לקיים. השיב לו הרב: 'והלוא אתה לא קיימת מה שהבטחת לרב דוד דיין מצפת'.

התחמק האיש וניסה לומר שהוא לא אותו אדם, אבל הרב השיב: 'אני מכיר את קולך. אתה הוא בדיוק האיש ההוא. אני לא יכול לדון בעניינך, כי אני חושב שה' החזיר לך גמולך בראשך. לדעתי אם תשלם את החוב שלך לרב דיין, הכול יסתדר לך גם כאן'.

הלך אותו אדם לאדמו"ר מצאנז ואמר שהרב אליהו לא מוכן להיות דיין בענייניו. שאל אותו האדמו"ר על מה ולמה הוא מסרב, והוא סיפר את הסיפור. השיב לו האדמו"ר מצאנז: 'הרב מרדכי אליהו - סולם מוצב ארצה וראשו מגיע השמימה. לכן שלחתי אותך אליו. עמוד במילה שלך מול הרב דיין בצפת והכול יסתדר לך'.

איש הנדל"ן שילם את חובו לרב דיין וכעבור זמן מה גם איש העסקים שמולו התחרט ושילם את כל מה שהבטיח.

חנוך לנער על פי דרכו נקיות בסבלנות ואורך רוח

לפעמים היינו לומדים מההנהגות של הרב הרבה יותר ממה שהיינו לומדים מדבריו. אספר לכם מקרה אחד, מבין עשרות. באחד הימים הגעתי לבית הרב זצ"ל עם אשתי על מנת לשאול שאלה בנושא חשוב מאוד עבורנו. חיבינו בתור ונכנסנו כשאנחנו מרוכזים בשאלה החשובה.

אחד הנכדים של הרב, שהיה אז כבן שנה, נכח בסלון והרעיש מאוד, צעק ושיחק עם המכוניות. חיכיתי שהרב יסתובב אליו ויעיר לו, או שאמו תיקח אותו לחדר. הסתכלתי לעבר התינוק, אך הרב לא העיר לו, לא קרא לאמו, רק אמר לנו: 'תמשיכו, הכול בסדר'. הוא אפילו לא הסתובב לילד כדי לבקש שיהיה בשקט.

אני לא זוכר מה הייתה השאלה ומה הייתה התשובה. מה שאני זוכר הוא שמאותו יום והלאה לא הייתי כל כך נלחץ אם בני היה משחק ועושה רעש. לא הייתי מעיר לו על כל מה שלא נראה לי. הפכתי להיות הרבה יותר רגוע ושלו בביתי. למדתי שיש לתת לילדים מרחב. למדתי לרכוש סבלנות ואורך רוח. לא חייבים להעיר, הכול באמת בסדר.

שקט של ענווה

נקיות וענווה

סיפורה הרבנית רחלי בזק, נכדת הרב: להיכנס לבית של סבא וסבתא היה כאילו נכנסים להיכל קודש מלא אהבה בדיוק ברגע שבו מוציאים את ספר התורה. תחושה של הוד והדר בנפש. לא משנה באיזה גיל הייתי, תמיד חשתי כך. הקטע המלחיץ היה מגיע כאשר ספר התורה מכין לך חביתה. לזה אף פעם לא הצלחתי להתרגל.

חוויה חזקה שחקוקה לי באיברים היא כאשר כילדה כבת שבע ליוויתי את סבא זצ"ל לאירוע גדול באצטדיון עמוס משתתפים. כאשר סבא נכנס לאולם, כולם עמדו על הרגליים ושרו "ימים על ימי מלך תוסיף". האולם רעד מעוצמת השירה. אני הלכתי בצמוד לסבא ובעצם חצצתי בין הקהל לבינו. לעולם לא אשכח את התחושה החזקה שעברה עלי. מצד אחד גאווה שזהו סבא שלי, ומצד שני - מהצד שלו - שקט. פשוט שקט של ענווה. כאילו השירה מכוונת לאדם אחר או לה', והוא במקרה עובר שם. זה לא נגע בו, אפילו לא כסיכה.

ילד וילדה מרגישים בלי מסכים את המבוגר שעומד צמוד להם, אי אפשר לעבוד עליהם. ואני הרגשתי אז באופן מוחשי את השקט והטוהר העוצמתיים שהגיעו מכיוונו של סבא. כמו תחושת הנקיות של שלג שיורד לפנות בוקר בירושלים...

מהדר בנשמות

נקיות בהסתכלות על האחר

עוד סיפורה הרבנית רחלי בזק, נכדת הרב: יש המון רגעים של חן וחסד עם סבא זצ"ל וסבתא שתחיה. מעולם לא קיבלתי הערה או גערה, גם כאשר בתקופה מסוימת בחיי לא התלבשתי בצניעות בתכלית ההידור. למרות שסבא אהב את ה' וקיים כל הלכה בהידור, במבטו על אחרים הוא הידר לראות את הנשמה. וזה פעל עלי בלא מילים, לנצח.

פעם הכנתי שם חביתה בעצמי, וככל הנראה השתמשתי במזלג בשרי עם מחבת חלבי. סבא נכנס למטבח, וכאשר ראה את הטעות הציע לי בחיוך נינוח לקחת כף עץ כדי שיהיה לי נוח יותר להכין איתה את החביתה. לרגע לא רצה להביך אותי בגלל טעותי. אחר כך עוזרת הבית נזפה בי איך העזתי לנהוג כך בקלות דעת במטבח של סבא וסבתא, ובצדק.

